

Bruksela, 27 maja 2024 r.
(OR. en)

9447/24

COARM 92
CONOP 29
CFSP/PESC 653

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Konkluzje Rady dotyczące stanowiska UE w sprawie zwalczania nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką w związku z czwartą konferencją przeglądową służącą dokonaniu przeglądu realizacji programu działania ONZ w zakresie BSiL

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady dotyczące stanowiska UE w sprawie zwalczania nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką w związku z czwartą konferencją przeglądową służącą dokonaniu przeglądu realizacji programu działania ONZ w zakresie BSiL (Nowy Jork, 18–28 czerwca 2024 r.) – w wersji zatwierdzonej przez Radę na jej 4028. posiedzeniu, które odbyło się 27 maja 2024 r.

**KONKLUZJE RADY DOTYCZĄCE STANOWISKA UE W SPRAWIE ZWALCZANIA
NIELEGALNEGO HANDLU BRONIĄ STRZELECKĄ I LEKKĄ W ZWIĄZKU
Z CZWARTĄ KONFERENCJĄ PRZEGLĄDOWĄ SŁUŻĄCĄ DOKONANIU
PRZEGLĄDU REALIZACJI PROGRAMU DZIAŁANIA ONZ W ZAKRESIE BSiL
(NOWY JORK, 18–28 CZERWCA 2024 r.)**

1. Rada odnotowuje, że nielegalna broń strzelecka i lekka (BSiL) i amunicja do tych rodzajów broni nadal powodują niestabilność i przemoc z użyciem broni, co utrudnia wysiłki na rzecz zrównoważonego rozwoju i zarządzania kryzysowego, powoduje dalszą destabilizację całych regionów, państw leżących w ich obrębie oraz ich społeczeństw, podsyca przemoc z użyciem broni i przestępczość zorganizowaną oraz potęguje skutki ataków terrorystycznych. Rada jest zaangażowana w zapobieganie nielegalnemu handlowi BSiL i amunicją do tych rodzajów broni oraz w ograniczanie tego handlu, a także w propagowanie rozliczalności i odpowiedzialności w odniesieniu do legalnego handlu tą bronią i amunicją do niej.
2. Zgodnie z wkładem Unii Europejskiej (UE) w oengetowski Pakt na rzecz przyszłości i Nową agendę na rzecz pokoju opracowaną przez Sekretarza Generalnego ONZ, Rada odnotowuje potrzebę wzmocnienia instrumentów kontroli broni konwencjonalnej i potrzebę poprawy ochrony ludności cywilnej przed skutkami stosowania tej broni, między innymi poprzez propagowanie dalszego przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego i prawa dotyczącego praw człowieka oraz poprzez wspieranie walki z rozprzestrzenianiem broni strzeleckiej i lekkiej, w drodze: 1) przyjęcia regionalnych i krajowych planów działania, celów i zobowiązań wraz z odpowiednimi środkami umożliwiającymi śledzenie postępów i mobilizowanie wsparcia międzynarodowego; 2) wykorzystania programu działania ONZ oraz dostępnych międzynarodowych narzędzi i inicjatyw w zakresie śledzenia, budowania zdolności w celu zapobiegania przenikaniu broni oraz zapewnienia skutecznego zarządzania zapasami; 3) zajęcia się rozwojem nowych technologii.
3. Rada uznaje program działania ONZ na rzecz zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, zwalczania i eliminowania go we wszystkich aspektach (program działania) za uniwersalne ramy zwalczania zagrożenia powodowanego przez nielegalną BSiL oraz popiera pełną i skuteczną realizację tego programu na szczeblu krajowym, regionalnym i globalnym.

4. Rada z zadowoleniem przyjmuje zbliżającą się czwartą konferencję przeglądową (RevCon4) w Nowym Jorku zaplanowaną na 18–28 czerwca 2024 r., która jest okazją do dokonania przeglądu postępów w realizacji programu działania. Zdaniem Rady ambicją konferencji RevCon4 powinno być zapewnienie adekwatności programu działania i zwiększenie jego skuteczności.
5. Rada przypomina, że 17 października 2022 r. przyjęła decyzję (WPZiB) 2022/1965, by wesprzeć pełną i skuteczną realizację programu działania i międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie, zwiększyć międzynarodowe, regionalne i krajowe bezpieczeństwo, przyczynić się do zapewnienia bezpieczeństwa ludzkiego, propagować zrównoważony rozwój poprzez kontrolę BSiL oraz wspierać polityki i programy kontroli BSiL uwzględniające aspekt płci w oparciu o dogłębną analizę kwestii płci.
6. Unia Europejska (UE) poparła merytoryczne i integracyjne przygotowania do RevCon4 zgodnie z decyzją Rady (WPZiB) 2022/1965. Posiedzenia regionalne stanowiły forum dla uczestniczących państw i odpowiednich organizacji regionalnych umożliwiające określenie specyficznych dla danego regionu wyzwań związanych z BSiL i omówienie regionalnych priorytetów na RevCon4.
7. UE wniesie konstruktywny wkład w wypracowanie znaczącego i konkretnego, opartego na konsensusie wyniku RevCon4, dbając jednocześnie o to, by następujące kluczowe cele zostały odzwierciedlone w dokumencie końcowym konferencji:
 - i. Uznanie, że realizację programu działania wspierają synergie z instrumentami międzynarodowymi mającymi podobne cele, takimi jak Traktat o handlu bronią i protokół ONZ w sprawie broni palnej, w szczególności w odniesieniu do obowiązków sprawozdawczych oraz kwestii pomocy i współpracy.

- ii. Odnotowanie z zadowoleniem przyjęcia globalnych ram zarządzania amunicją konwencjonalną w całym cyklu życia. Uznanie, że te globalne ramy uzupełniają realizację programu działania, jeśli chodzi o zapobieganie nielegalnemu handlowi amunicją, jego zwalczanie i eliminowanie. Utrzymanie zapobiegania nielegalnemu handlowi amunicją do BSiL, jego zwalczania i eliminowania w obrębie zakresu programu działania oraz zamieszczenie wszelkich niezbędnych odniesień do odpowiedzialnego zarządzania amunicją, aby uwzględnić amunicję w procesie dotyczącym programu działania, a także zachęcenie państw uczestniczących w programie działania do tego, by zgodnie z globalnymi ramami wymieniały się odpowiednimi doświadczeniami, wyciągniętymi wnioskami i najlepszymi praktykami i dzieliły się nimi. Dostrzeżenie, że wiele państw stosuje już względem amunicji do BSiL postanowienia programu działania i międzynarodowy instrument umożliwiający śledzenie.
- iii. Dostrzeżenie, że zgodnie z agendą na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, rozwoju nie można osiągnąć bez pokoju, natomiast pokoju nie można osiągnąć bez równoważonego rozwoju, a w obu przypadkach kwestią niezbędną jest poszanowanie praw człowieka i równości płci. Ograniczenie nielegalnego handlu BSiL i amunicją do tych rodzajów broni ma w tym kontekście kluczowe znaczenie.
- iv. Wsparcie podejścia do kontroli BSiL uwzględniającego aspekt płci i dostrzeżenie zróżnicowanego wpływu, jaki przemoc z użyciem broni wywiera na kobiety, mężczyzn, dziewczęta i chłopców, a także propagowanie roli kobiet w realizacji programu działania oraz analizy opartej na kwestii płci w działaniach z zakresu kontroli BSiL jako warunku skuteczności tych działań.
- v. Podjęcie starań zmierzających do utrzymania i zwiększania skuteczności programu działania i – w jego ramach – międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie w świetle rozwoju technologii, projektowania i produkcji BSiL i handlu tymi rodzajami broni. UE jest szczególnie zaniepokojona faktem, że coraz powszechniejsze występowanie broni strzeleckiej o szkielecie polimerowym lub konstrukcji modułowej i brak światowego standardu co do tego, w jaki sposób i w jakim miejscu umieszczać oznakowanie takiej broni, grozi stopniowym zmniejszeniem zdolności do śledzenia tego rodzaju broni. W celu zapewnienia i zachowania zdolności do śledzenia BSiL o szkielecie polimerowym lub konstrukcji modułowej, niezbędne jest, by RevCon4 uzgodniła proces służący osiągnięciu konsensusu w sprawie znakowania tego rodzaju BSiL.
- vi. Wsparcie utworzenia otwartej grupy ekspertów technicznych ds. realizacji programu działania ONZ i – w jego ramach – międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie, która to grupa zajęłaby się nowymi technologiami w dziedzinie BSiL.

- vii. Wsparcie istniejącej dobrowolnej wymiany informacji między państwami na temat zidentyfikowanych przypadków przenikania broni w celu ujawnienia i odcięcia kanałów nielegalnego handlu bronią oraz w celu poprawy zdolności w zakresie oceny ryzyka w kontekście kontroli wywozu broni (art. 11 Traktatu o handlu bronią oraz forum wymiany informacji o przenikaniu broni).
 - viii. Podkreślenie roli praktyk w zakresie kontroli wywozu broni w zapobieganiu nielegalnemu handlowi BSiL i zwalczaniu go, obejmujących dokonanie przed wydaniem pozwolenia na wywóz oceny ryzyka przenikania broni (w tym z uwzględnieniem perspektywy płci).
 - ix. Wsparcie działań w zakresie kontroli BSiL na obszarach dotkniętych konfliktem poprzez zwiększenie roli oenzetowskich i regionalnych operacji wspierania pokoju, przy rozważeniu – w poszczególnych przypadkach – w momencie definiowania mandatu takich operacji włączenia do niego pomocy w monitorowaniu embarga na broń i zarządzaniu zapasami oraz w miarę możliwości we współpracy z grupami ekspertów ONZ zajmującymi się monitorowaniem oenzetowskich embarg na broń.
 - x. Podkreślenie roli programu działania w zakresie BSiL w walce z terroryzmem. Skuteczna realizacja programu działania przyczynia się do udaremniania nabywania BSiL przez terrorystów i tym samym ogranicza potencjalne skutki dokonywanych przez nich ataków.
 - xi. Dostrzeżenie roli, jaką BSiL odgrywa w przemocy domowej i przemocy ze względu na płeć, zwłaszcza w przypadku przemocy ze strony rodziny lub partnera, oraz konieczność zapewnienia, aby publicznie dostępne dane na temat niewłaściwego wykorzystania broni palnej były segregowane według kryterium płci i obejmowały dane na temat przemocy domowej i przemocy ze względu na płeć.
 - xii. Wsparcie istotnej roli odgrywanej przez organizacje regionalne w realizacji programu działania, a także ogólnie angażowania naukowców, społeczeństwa obywatelskiego i przemysłu w przedsięwzięcia związane z tym programem działania.
8. UE opowiada się za tym, by w dokumencie końcowym RevCon4 znalazło się odesłanie do następujących dokumentów:
- dokumenty końcowe posiedzeń międzysesyjnych odbywających się co dwa lata dotyczących programu działania (siódmego posiedzenia państw w 2021 r. oraz ósmego posiedzenia państw w 2022 r.);

- sprawozdanie Sekretarza Generalnego ONZ na temat broni strzeleckiej i lekkiej skierowane do Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 2022 r. (A/CONF.192/BMS/2022/1) oraz do Rady Bezpieczeństwa ONZ z 2023 r. (S/2023/823) i z 2021 r. (S/2021/839);
- sprawozdanie Sekretarza Generalnego ONZ skierowane do Zgromadzenia Ogólnego ONZ na temat najnowszych zmian w zakresie produkcji, technologii i projektowania BSiL oraz ich skutków dla realizacji międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie (A/CONF.192/BMS/2014/1);
- rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ na temat BSiL (rezolucja RB ONZ nr 2117 z 2013 r., rezolucja RB ONZ nr 2220 z 2015 r. i rezolucja nr 2370 z 2017 r.);
- rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa (rezolucja RB ONZ nr 1325 z 2000 r. i kolejne rezolucje), ze szczególnym odesłaniem do rezolucji RB ONZ nr 2242 z 2015 r., w której wyraźnie zachęca się do wzmacniania pozycji kobiet w ramach działań służących zapobieganiu nielegalnemu transferowi oraz destabilizującemu gromadzeniu i niewłaściwemu wykorzystywaniu broni strzeleckiej i lekkiej oraz ich zwalczaniu i eliminowaniu;
- rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1612 z 2005 r. w sprawie dzieci w konfliktach zbrojnych;
- rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie zarządzania amunicją konwencjonalną w całym cyklu życia (A/RES/78/47) przyjmująca globalne ramy zarządzania amunicją konwencjonalną w całym cyklu życia (A/78/111), czyli specjalny instrument międzynarodowy mający przeciwdziałać zagrożeniom dla bezpieczeństwa i ochrony stwarzanym przez amunicję konwencjonalną, w tym przenikaniu amunicji i nielegalnemu handlowi nią oraz nieplanowanym wybuchom amunicji;
- dokumenty OBWE dotyczące BSiL.

9. Jeśli chodzi o ocenę realizacji programu działania, UE popiera włączenie następujących elementów do dokumentu końcowego RevCon4:

- i. Propagowanie realizacji na szczeblu krajowym za pomocą: krajowych międzyagencyjnych organów koordynujących; krajowych planów działania; krajowych punktów kontaktowych na szczeblu instytucjonalnym i technicznym; prawodawstwa, w tym klauzul karnych, przepisów i procedur administracyjnych; oraz monitorowania odpowiednich aspektów cyklu życia BSiL i amunicji do tych rodzajów broni, w tym produkcji i znakowania, prowadzenia rejestrów, handlu, transferu oraz bezpiecznego i chronionego gromadzenia i pozbywania się ich.
- ii. Wspieranie regionalnej i subregionalnej współpracy i koordynacji.
- iii. Propagowanie różnych aspektów dotyczących BSiL w ramach dwustronnej i międzyregionalnej współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa, w tym w ramach transgranicznej współpracy i wymiany informacji między organami ścigania i organami celnymi służącej ograniczaniu nielegalnego handlu BSiL.
- iv. Wzmocnienie roli i pozycji organizacji regionalnych i subregionalnych z myślą o wspieraniu państw w realizacji programu działania.
- v. Umożliwienie i propagowanie wymiany i wykorzystania informacji na temat zidentyfikowanych modeli nielegalnego handlu i przypadków przenikania broni, zgodnie z prawem krajowym, w tym za pomocą internetowych baz danych na szczeblu krajowym, regionalnym i międzynarodowym, przy wsparciu roli Interpolu i ONZ w tym zakresie.
- vi. Propagowanie stosowania umów z użytkownikami końcowymi w kontekście kontroli wywozu BSiL.
- vii. Zachęcanie do stosowania nowych technologii w kontroli BSiL w celu identyfikowania szlaków i modeli przenikania BSiL i amunicji do tych rodzajów broni, a także do wnoszenia wkładu w prowadzenie dochodzeń w takich sprawach dotyczących przenikania broni.
- viii. Intensyfikowanie działań na rzecz bezpieczeństwa fizycznego i zarządzania zapasami, w tym poprzez stosowanie nowych technologii.
- ix. Usprawnienie wymiany informacji dotyczących zajmowania broni, zgodnie z prawem krajowym, z myślą o zaradzeniu słabościom i zwiększeniu możliwości w zakresie dochodzeń i ścigania, ze szczególnym naciskiem na współpracę regionalną.

- x. Propagowanie i wspieranie wdrażania standardów i najlepszych praktyk obchodzenia się z bronią strzelecką (modułowe kompendium na temat wdrażania kontroli broni strzeleckiej – MOSAIC) oraz amunicją (międzynarodowe wytyczne techniczne dotyczące amunicji – IATG).
- xi. Propagowanie przejrzystości poprzez zachęcanie państw do udostępniania krajowych punktów kontaktowych istniejących na szczeblu instytucjonalnym i technicznym na potrzeby programu działania.
- xii. Zachęcanie państw do przedkładania co dwa lata sprawozdań na temat stanu realizacji programu działania i międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie z myślą o zwiększeniu liczby sprawozdań i poprawie ich jakości oraz do uwzględniania BSiL w sprawozdaniach na potrzeby rejestru broni konwencjonalnej ONZ (UNROCA), a także propagowanie synergii w tym zakresie z innymi powiązanymi instrumentami międzynarodowymi.
- xiii. Zajęcie się problemem nielegalnej produkcji i modyfikacji BSiL i jej komponentów w warunkach rzemieślniczych, z uwzględnieniem najnowszego rozwoju sytuacji i najnowszych tendencji, w tym m.in. zastosowania drukowania przestrzennego, przywracania cech użytkowych broni palnej pozbawionej tych cech oraz przekształcania broni palnej zasilanej amunicją ślepą.
- xiv. Zajęcie się w ramach programu działania i międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie coraz większym wyzwaniem związanym z rzemieślniczą produkcją BSiL.
- xv. Propagowanie dobrych praktyk w odniesieniu do trwałego pozbawiania BSiL cech użytkowych i sprawiania, by przywracanie cech użytkowych było fizycznie niemożliwe, m.in. poprzez promowanie standardów ustanowionych w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2015/2403.
- xvi. Propagowanie niszczenia jako preferowanego rozwiązania, jeśli chodzi o przeznaczenie nadwyżek BSiL.
- xvii. Zajęcie się rosnącym znaczeniem przeprowadzanych w internecie i online transakcji – w tym niematerialnego transferu technologii i projektów – w odniesieniu do nielegalnego handlu BSiL oraz częściami i komponentami do tych rodzajów broni i ich nielegalnej produkcji.
- xviii. Zajęcie się różnicami w przepisach poszczególnych państw, które to różnice ułatwiają nielegalny handel BSiL i jej produkcję, w tym nielegalne przekształcanie w pełnosprawną broń palną broni palnej zasilanej amunicją ślepą.
- xix. Propagowanie zwiększonej roli oenzetowskich i regionalnych operacji utrzymywania pokoju – w ramach ich odnośnych mandatów i tam, gdzie to stosowne – w odniesieniu do problematyki nielegalnej BSiL.

- xx. Uwzględnianie problematyki BSIL i amunicji w programach odbudowy pokonfliktowej, w szczególności w programach demobilizacji, rozbrojenia i reintegracji, programach reformy sektora bezpieczeństwa i w programach na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa.

10. Jeśli chodzi o ocenę realizacji międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie, UE popiera włączenie następujących elementów do dokumentu końcowego RevCon4:

- i. Zapewnienie skuteczności międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie w świetle rozwoju technologii i projektowania BSiL. UE jest szczególnie zaniepokojona faktem, że coraz powszechniejsze występowanie broni strzeleckiej o szkielecie polimerowym lub konstrukcji modułowej i brak światowego standardu co do tego, w jaki sposób i w jakim miejscu umieszczać oznakowanie takiej broni, grozi stopniowym zmniejszeniem zdolności do śledzenia tego rodzaju broni. W celu zapewnienia i zachowania zdolności do śledzenia BSiL o szkielecie polimerowym lub konstrukcji modułowej, niezbędne jest, by RevCon4 uzgodniła proces służący osiągnięciu konsensusu w sprawie znakowania tego rodzaju BSiL. Rezultatem tego procesu powinien być oparty na konsensusie dokument uzupełniający międzynarodowy instrument umożliwiający śledzenie, np. mający formę załącznika. Oprócz porozumienia w sprawie znakowania BSiL o szkielecie polimerowym lub konstrukcji modułowej, dokument ten powinien również odzwierciedlać inne skutki rozwoju technologii i projektowania BSiL, w tym zwiększone stosowanie drukowania przestrzennego, a także zmiany w oznakowaniu, prowadzeniu rejestrów i śledzeniu. Dokument taki pozwoliłby zapewnić, by rozwój technologii i projektowania nie powodował zmniejszenia skuteczności międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie.
- ii. Propagowanie znakowania przywożonej broni – zgodnie z wymogami międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie – w miarę możliwości w momencie produkcji.
- iii. Propagowanie stosowania nowych technologii na rzecz bardziej skutecznego znakowania, prowadzenia rejestrów i śledzenia BSiL. Zawarcie istotnych ustaleń i propozycji w tym zakresie w podsumowaniu dokonany przez przewodniczącego posiedzenia ekspertów rządowych.
- iv. Wzmocnienie mechanizmów służących wymianie informacji na temat krajowych systemów znakowania w momencie produkcji, a także na temat standardowych procedur dotyczących zajmowania nieoznakowanej BSiL.
- v. Propagowanie krajowej realizacji instrumentu umożliwiającego śledzenie – poprzez przepisy dotyczące znakowania, prowadzenia rejestrów i śledzenia oraz poprzez sporządzanie co dwa lata sprawozdań, ustanawianie krajowych punktów kontaktowych oraz opracowywanie krajowych planów działania.

- vi. Budowanie zdolności w zakresie śledzenia nielegalnej BSiL i amunicji na obszarach dotkniętych konfliktem, ponieważ może to pomóc identyfikować i powstrzymywać nielegalne przepływy broni do rejonów objętych konfliktem. Można to osiągnąć m.in. poprzez: wspieranie zaangażowania oenzetowskich i regionalnych operacji wspierania pokoju w gromadzenie, rejestrowanie, śledzenie i niszczenie nielegalnej BSiL i amunicji do tych rodzajów broni, w stosownych przypadkach i zgodnie z ich odnośnymi mandatami, a tam, gdzie to możliwe, we współpracy z grupami ekspertów ONZ zajmującymi się monitorowaniem oenzetowskich embarg na broń; wspieranie budowania zdolności lokalnych organów ds. bezpieczeństwa i organów ścigania, z uwzględnieniem perspektywy dotyczącej kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, w zakresie śledzenia broni i prowadzenia dochodzeń, w połączeniu z propagowaniem prowadzonej przez Interpol bazy danych iArms oraz innych odpowiednich baz danych; a także wspieranie przedsięwzięć takich jak inicjatywa iTrace prowadzona przez Conflict Armament Research.
11. Jeśli chodzi o ocenę międzynarodowej współpracy i pomocy, UE popiera włączenie następujących elementów do dokumentu końcowego RevCon4:
- i. Wspieranie realizacji planu działania poprzez współpracę i pomoc na rzecz działań w zakresie kontroli BSiL.
 - ii. Dokonanie oceny wpływu współpracy i pomocy na realizację planu działania oraz przedstawienie wyników tej oceny na odbywającym się co dwa lata posiedzeniu państw organizowanym w ramach procesu międzysesyjnego dotyczącego programu działania.
 - iii. Zwiększenie skuteczności i trwałości wysiłków w zakresie pomocy poprzez ulepszoną koordynację – we współpracy z odnośnymi organizacjami regionalnymi, darczyńcami i agencjami wykonawczymi – przy zachowaniu pełnej odpowiedzialności państw otrzymujących pomoc oraz w miarę możliwości w ramach krajowych planów działania realizowanych przez te państwa.
 - iv. Wspieranie instrumentu powierniczego ONZ na rzecz wspierania współpracy w zakresie regulowania handlu bronią (UNSCAR).
 - v. Zwiększenie przejrzystości, jeśli chodzi o współpracę i pomoc w dziedzinie kontroli BSiL, poprzez wspieranie globalnego repozytorium, w ramach którego rejestruje się pomoc w zakresie kontroli BSiL.